

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**TÈCNIQUES ESPECÍFIQUES DE
FISIOTERÀPIA EN GERIÀTRIA**

Coordinació: GRAU FELIU, ANNA

Any acadèmic 2016-17

Informació general de l'assignatura

Denominació	TÈCNiques ESPECÍFIQUES DE FISIOTERÀPIA EN GERIÀTRIA			
Codi	102724			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Fisioteràpia	4	OPTATIVA	Presencial
Nombre de crèdits ECTS	6			
Grups	1GG			
Crèdits teòrics	0			
Crèdits pràctics	0			
Coordinació	GRAU FELIU, ANNA			
Departament/s	INFERMERIA I FISIOTERÀPIA			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			
Horari de tutoria/lloc	A convenir Ubicació del Despatx: 1.06			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
GRAU FELIU, ANNA	agrau@infermeria.udl.cat	6	

Informació complementària de l'assignatura

Contextualització

Forma part de les matèries optatives en la menció de geriatria de la titulació relacionades amb les bases de fisioteràpia en geriatria per atendre i tractar el pacient geriàtric des d'una visió integral. Està íntimament relacionada amb continguts d'altres assignatures del grau com Envel·liment i Dependència.

Aquesta matèria aplica els principis bàsic del procés d'envelliment amb la comprensió i maneig de les patologies geriàtriques més freqüents i on pot influir la fisioteràpia en elles. Es descriu com realitzar una correcta valoració funcional, diagnòstic i tractament fisioterapèutic integral segons el perfil del pacient. Es donaran coneixements sobre els beneficis de l'activitat física com a eina de prevenció i tractament en les persones grans.

Requisits per cursar (prerequisits i corequisits): No s'estableixen requisits previs.

Assignatura en el conjunt del pla d'estudis:

Aquesta assignatura pretén, d'una banda, estudiar el procés d'envelliment i les característiques del pacient geriàtric integrant les patologies més freqüents d'aquest col·lectiu. Per l'altre costat aprendre a valorar, diagnosticar i tractar al pacient geriàtric des d'una visió integral i fomentant el treball en equip multidisciplinari.

Recomanació del professor:

Es recomana tenir coneixements previs d'Envel·liment i Dependència.

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Assimilar els coneixements necessaris sobre el procés d'envelliment per atendre les necessitats d'aquests pacients des d'una visió integral.
- Saber analitzar les necessitats fisioterapèutiques del pacient geriàtric.
- Establir les metes d'actuació adequades en fisioteràpia geriàtrica.
- Saber aplicar les tècniques fisioterapèutiques adequades en el procés d'envelliment.
- Inserir en la importància del treball multidisciplinari per millorar la qualitat assistencials d'aquest tipus de pacients

Competències

Competències específiques

1. Conèixer i comprendre la morfologia, la fisiologia, la patologia i la conducta de les persones, tant sanes com malaltes, en el medi natural i social. Resultats d'aprenentatge:

1.1 Identificar i descriure els elements que constitueixen la morfologia de l'ésser humà.

1.2 Diferenciar cadascun dels components de l'ésser humà des del seu nivell bioquímic al seu nivell sistèmic, i les seves possibles alteracions

1.3 Reconèixer els elements que constitueixen la morfologia de l'ésser humà mitjançant la palpació pràctica de subjectes vius

1.4 Identificar i descriure la fisiologia general dels elements que constitueixen l'ésser humà

1.5 Comprendre les funcions psíquiques, les seves alteracions i la seva evolució al llarg del cicle vital.

1.6 Identificar els factors psicosocials i mediambientals que influeixen en el procés de recuperació de les persones

2. Conèixer i comprendre les ciències, els models, les tècniques i els instruments sobre els quals es fonamenta, articula i desenvolupa la fisioteràpia. Resultats d'aprenentatge:

2.1 Comprendre les teories generals, bàsiques i pròpies de la Fisioteràpia.

2.2 Citar les aptituds bàsiques que caracteritzen la figura del fisioterapeuta.

2.3 Saber utilitzar la terminologia sanitària més comú entre els professionals de la salut, aplicada al model de fisioteràpia.

2.4 Identificar, descriure i conèixer les teories i principis generals del funcionament, de la discapacitat, de la salut i de la valoració.

2.5 Utilitzar les tècniques bàsiques d'investigació científica en fisioteràpia

3. Conèixer i comprendre els mètodes, procediments i actuacions fisioterapèutiques, encaminats tant a la terapèutica pròpiament dita a aplicar a la clínica per a la preeducació o recuperació funcional, com a la realització d'activitats dirigides a la promoció i manteniment de la salut. Resultats d'aprenentatge:

3.1 Exposar els fonaments teòrics sobre els quals es basen els diferents mètodes i procediments fisioterapèutics

3.2 Reconèixer els procediments generals i específics propis de la Fisioteràpia.

3.3 Definir les bases de la relació terapèutica i tractar les diferents tècniques d'intervenció psicosocial que són d'utilitat en les Ciències de la Salut.

3.4 Citar els mitjans per afavorir la participació de l'usuari i la família en el procés de recuperació

3.5 Usar i interpretar proves fisiològiques bàsiques com: proves d'esforç, estudi de marxa, espirometria, i esfingomanometria.

3.6 Identificar els canvis fisiològics i estructurals que es poden produir com a conseqüència de la intervenció de fisioteràpia

4. Adquirir l'experiència clínica adequada que proporcioni habilitats intel·lectuals i destreses tècniques i manuals; que faciliti la incorporació de valors ètics i professionals; i que desenvolupi la capacitat d'integració dels coneixements adquirits; de manera que, a l'acabo dels estudis, els estudiants sàpiguen aplicar-los tant a casos clínics concrets en el medi hospitalari i extrahospitalari, com a actuacions en l'atenció primària i comunitària.

Resultats d'aprenentatge:

4.1 Executar el pla d'intervenció de Fisioteràpia, utilitzant les eines terapèutiques pròpies, atenent la individualitat de l'usuari i incorporant els principis ètics, deontològics i legals a la pràctica professional.

4.2 Resoldre casos clínics emprant les tècniques i actuacions pròpies de la fisioteràpia

4.3 Demostrar, a través de l'experiència clínica, els valors ètics i professionals, així com els coneixements i habilitats característiques de la fisioteràpia en un àmbit hospitalari i extrahospitalari, i en atenció primària i comunitària.

4.4 Consultar i aplicar els principis que permeten el raonament clínic per afavorir la resolució de problemes.

5. Valorar l'estat funcional del pacient, considerant els aspectes físics, psicològics i socials. Resultats d'aprenentatge:

5.1 Identificar els conceptes de funcionament i discapacitat en relació al procés d'intervenció en Fisioteràpia i descriure les alteracions, limitacions funcionals i discapacitats reals i potencials encontrades.

5.2 Realitzar una valoració de l'estat funcional del pacient des del punt de vista de la fisioteràpia Geriàtrica

5.3 Reconèixer les diferents tipologies de pacient geriàtric i ser capaç d'adaptar l'aplicació del tractament fisioterapèutic i la comunicació amb la persona gran.

5.4 Valorar l'adequada ubicació en el corresponent nivell assistencial sanitari i / o social de la persona gran.

6. Valoració diagnòstica de cures de fisioteràpia segons les normes i amb els instruments de validació reconeguts

internacionalment. Resultats d'aprenentatge:

6.1 Realitzar un diagnòstic funcional de Fisioteràpia basat en l'anàlisi i interpretació crítica de la informació recollida i relacionada amb la valoració de Fisioteràpia i amb la informació complementària

6.2 Distingir les diferents tècniques diagnòstiques en les patologies dels diferents aparells i sistemes

6.3 Aplicar els procediments i instruments de valoració en Fisioteràpia interpretant proves elèctriques i manuals per determinar resultats en les diferents especialitats de la fisioteràpia

6.4 Identificar i utilitzar els instruments de valoració reconeguts i validats internacionalment

7. Dissenyar el pla d'intervenció de fisioteràpia atenent a criteris d'adequació, validesa i eficiència. Resultats d'aprenentatge:

7.1 Definir els objectius generals i específics per a l'aplicació del tractament fisioterapèutic

7.2 Escollir els procediments de cinesiteràpia, mobilització, manipulació, massoteràpia o altres tècniques pròpies de la fisioteràpia que siguin més adequats segons la patologia

presentada

7.3 Dissenyar el pla d'intervenció en l'àmbit de la fisioteràpia geriàtrica, atenent al tipus de pacient que es presenta.

7.4 Analitzar críticament les situacions clíniques per desenvolupar un bon pla d'intervenció atenent a criteris d'adequació, validesa i eficiència.

7.5 Preparar l'entorn en què es duran a terme les sessions de Fisioteràpia perquè s'adapti a les necessitats del pacient.

8. Executar, dirigir i coordinar el pla d'intervenció de fisioteràpia, utilitzant les eines terapèutiques pròpies i atenent la individualitat de l'usuari. Resultats d'aprenentatge:

8.1 Realitzar les tècniques específiques de tractament fisioteràpic en el pacient, segons les diferents patologies, i aplicar els procediments d'intervenció sobre el mateix i sobre el seu entorn.

8.2 Saber aplicar altres teràpies manuals específiques, alternatives o complementàries afins al camp de competència de la fisioteràpia.

9. Avaluar l'evolució dels resultats obtinguts amb el tractament en relació amb els objectius marcats. Resultats d'aprenentatge:

9.1 Identificar i descriure els principals canvis produïts com a conseqüència dels diferents tractaments aplicats

9.2 Avaluar l'evolució del pacient en funció dels objectius establerts prèviament

9.3 Identificar la necessitat de replantejar el pla d'intervenció en funció dels resultats d'evolució obtinguts.

9.4 Contrastar les dades de valoració obtinguts abans i després d'una intervenció terapèutica.

10. Proporcionar una atenció de fisioteràpia eficaç, atorgant una assistència integral als pacients. Resultats d'aprenentatge:

10.1 Utilitzar i incorporar els principis ètics i legals de la professió en l'atenció fisioteràpica

10.2 Aplicar els mecanismes de garantia de qualitat en la pràctica de la fisioteràpia, segons criteris reconeguts i validats.

10.3 Explicar al pacient de forma adequada i adaptada a les seves possibilitats interpretatives, els objectius de cada actuació, demanant la seva col·laboració en tot moment

10.4 Orientar les activitats i manera d'actuació en relació a cada pacient, oferint un tracte personal i individualitzat

10.5 Demostrar habilitats de comunicació i emprar el tracte adequat amb els pacients, tenint en compte les seves característiques biopsicosocials.

10.6 Demostrar habilitat en un context professional, ètic i legal del professional, reconeixent i responnent a dilemes i temes ètics en la pràctica diària.

11. Intervenir en els àmbits de promoció, prevenció, protecció i recuperació de la salut. Resultats d'aprenentatge:

11.1 Identificar i descriure els principis bàsics de prevenció, així com els diferents tractaments mèdics i quirúrgics aplicables a cada tipus de patologia.

11.2 Seleccionar i executar els procediments fisioterapèutics generals que s'apliquen a les diferents

patologies del cos humà en els períodes de promoció i conservació de la salut, així com en la prevenció de la malaltia.

11.3 Promoure mitjançant l'educació per a la salut hàbits de vida saludables basats en actuacions de fisioteràpia

11.4 Prevenir i evitar els possibles riscos derivats de l'aplicació del tractament fisioterapèutic

12. Dur a terme les intervencions fisioterapèutiques basant-se en l'atenció integral de la salut que suposa la cooperació multiprofessional, la integració dels processos i la continuïtat assistencial. Resultats d'aprenentatge:

12.1 Comprendre la Fisioteràpia com a professió i el seu posicionament dins de les professions sanitàries.

12.2 Integrar-se i col·laborar amb els diferents equips professionals interdisciplinaris.

12.3 Oferir una atenció? En Fisioteràpia eficient, atorgant una assistència integral, continuada i de qualitat als pacients, mostrant respecte per la diversitat i pluralitat d'idees, persones i situacions.

13. Comprendre la importància d'actualitzar els coneixements, habilitats, destreses i actituds que integren les competències professionals del fisioterapeuta. Resultats d'aprenentatge:

13.1 Fomentar l'actualització i reciclatge dels coneixements, habilitats i actituds fonamentals de les competències professionals, mitjançant un procés de formació permanent.

13.2 Entendre, seleccionar i defensar nous dissenys d'investigació i mètodes apropiats per a la fisioteràpia.

13.3 Interpretar, analitzar, sintetitzar i criticar les troballes d'investigació relacionats amb la fisioteràpia i futures línies d'expansió.

13.4 Valorar la necessitat d'investigar i buscar publicacions relacionades amb la fisioteràpia i formular preguntes de recerca rellevants.

13.5 Demostrar habilitats en la pròpia recerca, l'examen crític i la integració de la literatura científica i altra informació rellevant.

13.6 Divulgar les troballes d'investigació rellevants per a futura avaluació científica.

13.7 Participar en l'elaboració i impartició de programes educatius relacionats amb la Fisioteràpia dirigits a grups professionals, interdisciplinaris i / o a la població i general.

Competències generals

1. Comunicar-se de manera efectiva i clara, tant de forma oral com escrita, amb els usuaris del sistema sanitari així com amb altres professionals
2. Saber treballar en equips professionals com unitat bàsica en què s'estructuren de forma uni o multidisciplinària i interdisciplinària els professionals i altre personal de les organitzacions assistencials.
3. Incorporar els principis ètics i legals de la professió a la pràctica professional així com integrar els aspectes socials i comunitaris en la presa de decisions.

Competències transversals

1. Correcció en l'expressió oral escrita.
2. Domini d'una llengua estrangera.
3. Domini de les TIC
4. Respects als drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, a la promoció dels Drets Humans i als valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Bloc 1. Conceptes generals del procés d'envelliment:

- Principis bàsics de la geriatria i gerontologia.
- Tipologia del pacient geriàtric.
- Descripció de les síndromes geriàtrics.
- Equip de treball en equip multidisciplinari.
- La marxa del pacient geriàtric.

Bloc 2. Descripció, valoració, diagnòstic i tractament fisioterapèutics de les malalties més comunes en geriatria:

- Malalties musculoesquelètiques: part teòrica, tècniques fisioterapèutiques i casos clínics.
- Malalties neurològiques: part teòrica, tècniques fisioterapèutiques i cas clínic.
- Malalties respiratòries: part teòrica, tècniques fisioterapèutiques i cas clínic.
- Malalties cardiovasculars: part teòrica, tècniques fisioterapèutiques i cas clínic.
- Malalts amputats vasculars: part teòrica, tècniques fisioterapèutiques i cas clínic.
- Síndromes geriàtriques específics: part teòrica, tècniques fisioterapèutiques i cas clínic.

Bloc 3. Fisioteràpia geriàtrica dirigida a la prevenció i promoció de l'activitat física:

- Pla de prevenció de caigudes en la gent gran
- Programa d'activitat física en les persones grans.
- Descripció dels diferents productes de suport

Eixos metodològics de l'assignatura

La programació docent i els seus continguts es poden veure modificats en el desenvolupament del curs si el professor / a responsable, sota el criteri de qualitat docent i assimilació dels coneixements per part dels estudiants, ho considera oportú.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Activitats (1)	Descripció:	HTP (2)	HTNP (3)
Lliçó magistral y classes participatives	Conceptes generals del procés d'envelliment	4 Horas	6 Horas
Seminari i debats	Treball en equip multidisciplinar	2 Horas	3 Horas
Lliçó magistral y classes participatives	Descripció, valoració, diagnòstic y tractament fisioterapèutic de les malalties més comuns en geriatría	2 Horas	3 Horas
Seminari i debats	Casos clínics i debat	2 Horas	3 Horas
Lliçó magistral y classes participatives	Malalties músculo-esquelètiques : part teòrica	2 Horas	3 Horas
Seminari i debats	Malalties musculoesquelètiques : tècniques de fisioteràpia i casos clínics	3 Horas	4,5 Horas
Lliçó magistral y classes participatives	Malalties neurològiques : part teòrica	2 Horas	3 Horas
Seminari i debats	Malalties neurològiques : tècniques de fisioteràpia i casos clínics	3 Horas	4,5 Horas
Lliçó magistral y classes participatives	Malalties respiratòries : part teòrica	2 Horas	3 Horas
Seminari i debats	Malalties respiratòries : tècniques de fisioteràpia i casos clínics	3 Horas	4,5 Horas
Lliçó magistral y classes participatives	Malalties cardiovasculars : part teòrica	2 Horas	3 Horas

Activitats (1)	Descripció:	HTP (2)	HTNP (3)
Seminari i debats	Malalties cardiovasculars : tècniques de fisioteràpia i casos clínics	3 Horas	4,5 Horas
Lliçó magistral y classes participatives	Malalts amputados vasculares : part teòrica	2 Horas	3 Horas
Seminari i debats	Malalties en amputados vasculares : tècniques de fisioteràpia y casos clínics	3 Horas	4,5 Horas
Lliçó magistral y classes participatives	Malalties cròniques : part teòrica	2 Horas	3 Horas
Seminari i debats	Malalties cròniques : tècniques de fisioteràpia i casos clínics	3 Horas	4,5 Horas
Lliçó magistral y classes participatives	Fisioteràpia geriàtrica dirigida a la prevenció i promoció de l'activitat física	3 Horas	4,5 Horas
Seminari i debats	Pla de prevenció de caigudes en les persones grans. Programa d' activitat física en les personas grans.	2 Horas	3 Horas
Lliçó magistral y classes participatives	Descripció dels diferents productes de suport : part teòrica	2 Horas	3 Horas
Seminari i debats	Descripció dels diferents productes de suport: part pràctica	2 Hora	3 Horas

(2) HTP = Hores de Treball Presencial

(3) HTNP = Hores de Treball No Presencial

Activitats formatives

- Classe magistral (50%)
- Seminaris (40%)
- Pràctica a aula (10%)

Sistema d'avaluació

Objectius	Activitats d'avaluació	Criteris	%	O/V (1)	I/G (2)	Observacions
Bloc 2 i 3	Resolució de practiques per parelles	Realització de tres tècniques	30%	O	I/G	
Bloc 1 a 3	Examen Teòric	Tipo test de 40 preguntes amb 4 opcions	50%	O	I	
Bloc 1 a 3	Treball Grupal	Resolució d'un cas clínic	20%	O	G	

(1) Obligatòria / Voluntària

(2) Individual / En grup

Sistemes d'avaluació:

Examen teòric (50%)

Treball en grup (20%)

Valoració de les habilitats adquirides en les pràctiques d'aula (30%)

Per aprovar aquesta assignatura s'ha d'obtenir un 5 de nota global. Per poder fer la mitjana ponderada de les notes obtingudes en els diferents blocs és imprescindible que totes elles estiguin aprovades. Donada la part pràctica d'aquesta assignatura, l'assistència és obligatòria almenys en un 90%.

Per a aquells alumnes que no superin l'assignatura segons els criteris establerts s'haurà de realitzar un examen final de tots els blocs, la nota no podrà ser mai superior a 8,5.

Tant l'examen teòric, que es realitzarà al final de l'assignatura, com l'examen de recuperació constaran de 40 preguntes tipus test (de 4 possibles respostes, de les que només hi haurà una veritable, amb un descompte de 0,25 per error).

L'examen pràctic es realitzarà l'últim dia de classe i la presentació del treball grupal serà el mateix dia en què es realitzarà l'examen teòric.

Bibliografia i recursos d'informació

Bàsica:

Millán JC. Principios de geriatría y gerontología. Madrid: McGraw-Hill; 2006.

Vázquez J, León S, Gassó C, Lata C. Manual de rehabilitación en geriatría. 2a. Ed. Madrid: Mandala; 1995.

Delgado MA. Rehabilitación y fisioterapia en geriatría. 2a ed. Alcalá la Real: Formación Alcalá; 2004.

Rebelatto JR, da Silva JG. Fisioterapia geriátrica: práctica asistencial en el anciano. Madrid: McGraw-Hill/Interamericana; 2005.

Recomanada:

Dotte, Paul. Método de movilización de los pacientes. Masson. Barcelona 2010.